

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 500*/VI/2010
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ - ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτιρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1Α, Αθήνα, την 15^η Ιουλίου 2010, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Προεδρεύων: Δημήτριος Δαηλάτος,

Μέλη: Ασημάκης Κομνηνός,
Βασίλειος Νικολετόπουλος,

Γραμματέας: Ευαγγελία Ρουμπή.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η λήψη απόφασης επί της από 27.11.2009 γνωστοποίησης κατά το άρθρο 4α του ν. 703/1977, όπως ισχύει, της εξαγοράς του [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ALCOTRA S.A. από την εταιρία TRAFIGURA BEHEER B.V.

Στη συνεδρίαση τα νομίμως κλητευθέντα μέρη παραστάθηκαν ως εξής: α) η εταιρία TRAFIGURA BEHEER B.V. δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Παναγιώτη Μπερνίτσα και Ευαγγελίας Νισυρίου και β) η εταιρία ALCOFINA S.A. δια των πληρεξουσίων δικηγόρων της Παναγιώτη Μπερνίτσα και Ευαγγελίας Νισυρίου.

Στην αρχή της συζήτησης το λόγο έλαβε ο αρμόδιος Εισηγητής Ασημάκης Κομνηνός, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. 3433/3.6.2010 Εμπιστευτική Έκθεσή του και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά σε αυτήν, την επιβολή προστίμου ύψους 3.000 Ευρώ για παράβαση του άρθρου 4α παρ. 1 του ν. 703/77 σε κάθε μια εκ των εταιριών TRAFIGURA BEHEER B.V. και ALCOFINA S.A., αναγνωριζομένων των ελαφρυντικών περιστάσεων της αυτόβουλης γνωστοποίησης και της μη άμεσης επίδρασης στην Ελληνική αγορά.

Στη συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των ενδιαφερόμενων μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Προεδρεύων και τα Μέλη της Ε.Α.

Κατόπιν, αφού τα μέρη δήλωσαν ότι δεν προτίθενται να υποβάλουν συμπληρωματικά υπομνήματα, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη για λήψη απόφασης και αφού έλαβε υπόψη την έκθεση του αρμοδίου Εισηγητή, τις απόψεις που διατύπωσαν προφορικώς κατά την ακροαματική διαδικασία και εγγράφως στα υπομνήματά τους τα ενδιαφερόμενα μέρη, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

* Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 1890/Β'/29.12.2006), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1. Στις 27.11.2009 γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4α του ν. 703/77, όπως ισχύει, η απόκτηση από την εταιρία TRAFIGURA BEHEER B.V. (εφεξής «Trafigura») ποσοστού [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ALCOTRA S.A. (εφεξής «Alcotra»). Ως συνέπεια αυτής της συναλλαγής, η Alcotra, η οποία προηγουμένως ήταν υπό τον αποκλειστικό έλεγχο της ALCOFINA S.A. (εφεξής «Alcofina»), ελέγχεται πλέον από κοινού από τις Trafigura και Alcofina.
2. Ο κυριότερος λόγος πραγματοποίησης της συγκεκριμένης εξαγοράς συνίσταται στη βούληση της εταιρίας Trafigura (αποκτώσα) να διευρύνει την τεχνογνωσία της στο χώρο της βιοοιθανόλης μέσω της δραστηριοποίησης της στην εμπορία βιοοιθανόλης. Παράλληλα, η Alcotra επωφελείται από το παγκόσμιο δίκτυο και τη σύγχρονη υποδομή και τεχνολογία της Trafigura, η οποία της επιτρέπει να βελτιώσει την παροχή των υπηρεσιών της και το επίπεδο εξυπηρέτησης των πελατών.
3. Η απόκτηση του [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της Alcotra πραγματοποιήθηκε το Δεκέμβριο του 2007 με την υπογραφή συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών καθώς και συμφωνίας μετόχων. Η πραγματοποίηση της συναλλαγής, η οποία δεν υπήχθη σε οποιαδήποτε μορφή κανονιστικής έγκρισης, έλαβε χώρα την 18.12.2007. Σύμφωνα με τις γνωστοποιούσες εταιρίες Trafigura και Alcofina, τα μέρη μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής έλαβαν γνώση ότι έπρεπε να κατατεθούν γνωστοποιήσεις στη Γερμανία, την Ολλανδία και τη Βραζιλία. Προκειμένου να συμμορφωθούν, έστω και καθυστερημένα με τις σχετικές υποχρεώσεις, προέβησαν στις αντίστοιχες γνωστοποιήσεις στη Γερμανία και την Ολλανδία,¹ ενώ επρόκειτο σύντομα να λάβει χώρα γνωστοποίηση της συναλλαγής και στη Βραζιλία.
4. Σημειώνεται δε ότι, σύμφωνα με το έντυπο γνωστοποίησης, προκειμένου τα μέρη να εκδηλώσουν την πρόθεσή τους να συμμορφωθούν προς τις προϋποθέσεις του δικαίου ανταγωνισμού, έστω και καθυστερημένα, υπέγραψαν «Συμφωνία περί μη Υλοποίησης» (Standstill Agreement), με ημερομηνία 29.9.2009. Σύμφωνα με την εν λόγω συμφωνία, η Trafigura [...].

II. ΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ ΜΕΡΗ

5. Η γνωστοποιούσα εταιρία Trafigura συστάθηκε στην Ολλανδία και είναι επικεφαλής ομίλου εταιριών, οι οποίες δραστηριοποιούνται παγκοσμίως στην εμπορία πρώτων υλών. Η επιχειρηματική δραστηριότητα του Ομίλου Trafigura περιλαμβάνει την εμπορία αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών προϊόντων, μη σιδηρούχων ευγενών μετάλλων και συμπτυκνωμάτων μετάλλων. Σε ότι αφορά τη δραστηριότητα του Ομίλου Trafigura στην

---

¹ Σημειώνεται ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη εγκρίθηκε από τις Ολλανδικές αρχές άνευ όρων την 24^η Νοεμβρίου 2009 . Επισημαίνεται ότι, με την με αριθμ. 6759/75 απόφαση Ολλανδικής Αρχής Ανταγωνισμού με ημερομηνία 18 Φεβρουαρίου 2010, επιβλήθηκε πρόστιμο λόγω μη γνωστοποίησης και πραγματοποίησης συγκέντρωσης στις εταιρίες Trafigura και Sibco.

Ελλάδα, σημειώνεται ότι πραγματοποιεί πωλήσεις πρώτων υλών απευθείας σε πελάτες. Επιπλέον, το Σεπτέμβριο του έτους 2009 ίδρυσε υποκατάστημα στην Ελλάδα, ήτοι την εταιρία Trafigura Maritime Ventures Limited, η οποία δραστηριοποιείται στη χρονοναύλωση σκαφών.

6. Η Alcotra είναι εταιρία συσταθείσα στην Ελβετία. Δραστηριοποιείται στην εμπορία βιοαιθανόλης και έχει γραφεία στη Γενεύη, το Ρίο ντε Τζανέιρο, τη Σιγκαπούρη και το Χιούστον. Η Alcotra δεν παράγει τη βιοαιθανόλη προς πώληση αλλά προμηθεύεται τις απαιτούμενες ποσότητες βιοαιθανόλης από παραγωγούς και άλλους μεταπωλητές. Η Alcotra πωλεί βιοαιθανόλη: α) ως συστατικό που χρησιμοποιείται κατά τη διαδικασία ανάμιξης της βενζίνης, β) για χρήση της ως βιομηχανικού διαλύτη, και γ) για χρήση στη βιομηχανία οινοπνευματωδών ποτών. Η Alcotra δεν έχει δραστηριότητα στην Ελλάδα.
7. Η επίσης γνωστοποιούσα Alcofina είναι εταιρία συμμετοχών, ιδρυθείσα στο Βέλγιο, η οποία δραστηριοποιείται στην πώληση βιοαιθανόλης. Κατά το χρόνο πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας γνωστοποίησης, η Alcofina κατείχε το [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της Ελβετικής εμπορικής εταιρίας Alcotra S.A. Σήμερα, κατέχει ποσοστό [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της Alcotra S.A. Η Alcofina δεν έχει δραστηριότητα στην Ελλάδα και ελέγχεται από την εταιρία συμμετοχών Sibco με έδρα το Βέλγιο, η οποία δραστηριοποιείται εμμέσως στην Ελληνική αγορά προμήθειας βιοαιθανόλης.

III. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

8. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις πωλούν τα σχετικά προϊόντα τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες.
9. Όσον αφορά τη σχετική αγορά προϊόντων, οι γνωστοποιούσες επικαλούνται απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφορικά με την προμήθεια βιοαιθανόλης,² βάσει της οποίας δεν κρίθηκε απαραίτητη η περιγραφή του ακριβούς εύρους της σχετικής αγοράς προϊόντων λόγω μη σημαντικού περιορισμού του ανταγωνισμού ανεξαρτήτως του τρόπου ορισμού της σχετικής αγοράς. Επομένως, σύμφωνα με τα μέρη για τους σκοπούς της παρούσας γνωστοποίησης, και ελλείψει οιασδήποτε σχετικής νομολογίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η σχετική αγορά προϊόντων θεωρείται η αγορά για την προμήθεια της βιοαιθανόλης. Σε ότι δε αφορά τη σχετική γεωγραφική αγορά, στην προαναφερθείσα απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν κρίθηκε απαραίτητο να οριστεί η γεωγραφική αγορά για την προμήθεια βιοαιθανόλης.
10. Για τους σκοπούς της παρούσας γνωστοποίησης η οριοθέτηση τόσο της σχετικής αγοράς προϊόντων όσο και της σχετικής γεωγραφικής αγοράς παρέλκει, καθώς τα μέρη πληρούν

---

² Απόφαση της Επιτροπής της 30.8.2007 (COMP/M.4798 - BP / ASSOCIATED BRITISH FOODS / JV), παρ. 14.

το δεύτερο κριτήριο του άρθρου 4α παρ. 1 του ν. 703/77 (συνολικός κύκλος εργασιών στην εθνική αγορά).³

IV. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΝΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4Α ΤΟΥ Ν. 703/77

11. Κατά το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 703/77,

«συγκέντρωση πραγματοποιείται:

α) όταν συγχωνεύονται με κάθε τρόπο δύο ή περισσότερες προηγουμένως ανεξάρτητες επιχειρήσεις,

β) όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστο μία επιχείρηση ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων».

12. Σύμφωνα με το άρθρο 4α του ν. 703/77:

«1. Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται μέσα σε ένα μήνα από την πραγματοποίηση της στην Επιτροπή Ανταγωνισμού όταν: α) το μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό τμήμα αυτής, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τουλάχιστον το δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή, λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής και της χρήσης τους, για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4στ, ανέρχεται, στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ.

2. Υποχρεούνται σε γνωστοποίηση:

α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση η κάθε μία από αυτές,

β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα, οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

3. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη γνωστοποίηση, η οποία σε κάθε περίπτωση αφορά αποκλειστικά την ταυτότητα των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στη συγκέντρωση, το χρόνο που ολοκληρώθηκε η συγκέντρωση, τις σχετικές αγορές και τους κύκλους εργασιών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

4. Σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπέχοντες τη σχετική υποχρέωση πρόστιμο ύψους τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κύκλου εργασιών, όπως αυτό[ς] ορίζεται στο άρθρο 4στ.»

13. Εν προκειμένω, πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 παρ. 2 στοιχ. β) του ν. 703/77, καθόσον η γνωστοποιηθείσα πράξη αφορά στην απόκτηση από την εταιρία

---

³ Βλ. κατωτέρω παρ. 14.

Trafigura ποσοστού [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της Alcotra και επομένως υπάρχει μεταβολή ελέγχου επί της εταιρίας Alcotra από αποκλειστικό (από Alcofina: [...] %) σε κοινό (από Trafigura [...] % και Alcofina [...] %).

14. Ως προς τις επιμέρους προϋποθέσεις υπαγωγής στην υποχρέωση γνωστοποίησης του άρθρου 4α του ν. 703/77 (μερίδιο αγοράς, κύκλος εργασιών), τονίζεται ότι ο κύκλος εργασιών της αποκτώσας εταιρίας (Trafigura) στην Ελληνική επικράτεια διαμορφώθηκε το 2008 σε € [...] έναντι € [...] το προηγούμενο έτος (2007). Η αποκτώμενη εταιρία Alcotra δεν πραγματοποίησε κύκλο εργασιών στην Ελληνική επικράτεια τα οικονομικά έτη 2006–2008, ενώ η εταιρία συμμετοχών Sibco, η οποία, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ελέγχει την Alcofina, παρουσιάζει για το έτος 2008 εθνικό κύκλο εργασιών € [...] έναντι € [...] κατά το προηγούμενο έτος. Ως εκ τούτου, η παρούσα συγκέντρωση υπόκειται στην εκ του νόμου υποχρέωση γνωστοποίησης, δεδομένου ότι πληρούται τουλάχιστον το κριτήριο του συνολικού κύκλου εργασιών, εφόσον ο συνολικός κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων στην εθνική αγορά ξεπερνά το ποσό των 15.000.000 ευρώ για το έτος 2008.
15. Εν προκειμένω, προκειμένου να αξιολογηθεί η συμπεριφορά των γνωστοποιούντων μερών, κρίσιμη είναι και η διάταξη του άρθρου 32 του ν. 703/77, η οποία προβλέπει:

«Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε όλους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού, που επενεργούν ή μπορούν να επενεργήσουν στη χώρα, έστω και αν αυτοί οφείλονται σε συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, εναρμονισμένη πρακτική μεταξύ επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων ή συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, που πραγματοποιούνται ή λαμβάνονται έξω από αυτή ή σε επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, που δεν έχουν εγκατάσταση σε αυτή. Το ίδιο ισχύει και για την καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης ή την κατάχρηση σχέσης οικονομικής εξάρτησης, που εκδηλώνεται στη χώρα».

16. Η εν λόγω διάταξη ουσιαστικά μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη την λεγόμενη αρχή των επιπτώσεων ή αποτελεσμάτων (effects doctrine), κατά την οποία το Ελληνικό δίκαιο ανταγωνισμού εφαρμόζεται και επί αλλοδαπών πρακτικών, εφόσον αυτές παράγουν ή ενδέχεται να παραγάγουν αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα στην Ελληνική αγορά. Το άρθρο 32 του ν. 703/77 είναι ταυτόχρονα και κανόνας θεμελίωσης διεθνούς δικαιοδοτικής βάσης, καθώς ιδρύει δικαιοδοσία της Επιτροπής Ανταγωνισμού όταν εφαρμοστέο δίκαιο είναι το Ελληνικό δίκαιο ανταγωνισμού.⁴

17. Ειδικότερα στον τομέα των συγκεντρώσεων,⁵ η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει κατ' επανάληψη κρίνει ότι παρόλο που συμμετέχουσες σε συγκέντρωση εταιρίες δεν δραστηριοποιούνται παραγωγικά στην Ελλάδα αλλά εξάγουν τα προϊόντα τους στη χώρα μας, η συγκέντρωση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ν. 703/77 με βάση το άρθρο 32 του ίδιου νόμου, «η διάταξη του οποίου επιβάλλει την εφαρμογή του νόμου σε κάθε περιορισμό του ανταγωνισμού που επενεργεί ή μπορεί να επενεργήσει στη χώρα μας, ακόμα

⁴ Βλ. Λιακόπουλο Θ., Το ζήτημα του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου στη συγκέντρωση επιχειρήσεων, εις: Ο έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων στο δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού, Αθήνα, 1998, σ. 41.

⁵ Για το θέμα της εξωεδαφικότητας και του ελέγχου συγκεντρώσεων, βλ. γενικά Κοσμίδη Ν.Σ., Διεθνείς συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, Αντιμετώπιση στο Ελληνικό και Κοινοτικό δίκαιο, Αθήνα, 2002.

και στην περίπτωση που οφείλεται σε συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που δεν έχουν εγκατάσταση σε αυτή».⁶

18. Ενόψει της ως άνω διάταξης, εκδόθηκε την 12^η Νοεμβρίου 2009 η υπ' αριθμ. 468/VI/2009 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού περί καθορισμού του περιεχομένου της γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων και ρύθμισης σχετικών με αυτή θεμάτων, σύμφωνα με το άρθρο 4α παρ. 3 του ν. 703/77. Σύμφωνα με την ερμηνεία του άρθρου 32 από την εν λόγω Απόφαση, δια της κατάργησης εφεξής της υπ' αριθμ. 306/V/2006 Απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η εξαγορά αλλοδαπής επιχείρησης χωρίς δραστηριότητα στην Ελληνική επικράτεια δεν υπόκειται σε γνωστοποίηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού βάσει του άρθρου 4α του ν. 703/77. Αντίστροφα, σημειώνεται ότι, εάν η εξαγοραζόμενη επιχείρηση δραστηριοποιείται στην Ελληνική επικράτεια, η συγκέντρωση υπόκειται σε γνωστοποίηση (ακόμη και στην περίπτωση που η εξαγοραζούσα επιχείρηση δεν έχει δραστηριότητα στην Ελληνική επικράτεια).
19. Σημειώνεται δε ότι η υπ' αριθμ. 468/VI/2009 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού εκδόθηκε μεν λίγες μόλις εβδομάδες πριν την υποβολή της υπό κρίση γνωστοποίησης στην Επιτροπή Ανταγωνισμού αλλά δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα της Επιτροπής την 30^η Νοεμβρίου 2009, ήτοι μετά την κατάθεση της γνωστοποίησης.
20. Οι γνωστοποιούσες υποστήριξαν με τα υπομνήματά τους και κατά την ακροαματική διαδικασία ότι μπορεί μεν η υπό κρίση συναλλαγή να έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση από την Trafigura κοινού ελέγχου, από κοινού με την Alcofina, επί της Alcotra, η οποία είναι αλλοδαπή εταιρεία που δεν έχει παρουσία στην Ελληνική επικράτεια, αλλά τούτο δεν μεταβάλλει ότι υπάρχει εξαγορά αλλοδαπής εταιρείας χωρίς δραστηριότητες στην Ελλάδα. Επομένως, λαμβανομένης υπόψη της υπ' αριθμ. 468/VI/2009 ανωτέρω Απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι σχετικές γνωστοποιήσεις βάσει του άρθρου 4α του ν. 703/77 δεν είναι απαραίτητες, διότι αφορούν συναλλαγές που δεν επηρεάζουν την Ελληνική αγορά.
21. Αντίθετα, όμως, με τα ανωτέρω επιχειρήματα των μερών, υπάρχει σαφής διαφορά είδους μεταξύ εξαγοράς αλλοδαπής επιχείρησης χωρίς δραστηριότητα στην Ελληνική επικράτεια και μεταβολής ελέγχου από αποκλειστικό σε κοινό, όταν ο αποκλειστικός έλεγχος που ασκείται από επιχείρηση με δραστηριότητα στην Ελλάδα αντικαθίσταται από κοινό έλεγχο όπου και οι δύο γνωστοποιούσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται (άμεσα ή έμμεσα) στην Ελλάδα. Μία τέτοια συναλλαγή είναι νοητό να παράγει αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα στην Ελληνική αγορά, με την έννοια του άρθρου 32 του ν. 703/77, και συνεπώς είναι υποχρεωτική η σχετική γνωστοποίηση με βάση το άρθρο 4α του ν. 703/77.
22. Το γεγονός ότι κατά το άρθρο 4 του ν. 703/77, τόσο η εξαγορά επιχείρησης όσο και η απόκτηση ή μεταβολή ελέγχου αντιμετωπίζονται εξίσου ως «συγκέντρωση», δεν είναι κρίσιμο για την εφαρμογή και ερμηνεία του άρθρου 32 του ν. 703/77.
23. Συνεπώς, η Επιτροπή Ανταγωνισμού κρίνει ότι οι γνωστοποιούσες επιχειρήσεις παρέβησαν τη διάταξη του 4α του ν. 703/77, λόγω του ότι δεν γνωστοποίησαν τη υπό κρίση συγκέντρωση μέσα σε ένα μήνα από την πραγματοποίηση της στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.

---

⁶ Βλ. π.χ. ΕΑ 63/1997, IV.

24. Βάσει του άρθρου 4α παρ. 4 του ν. 703/77, σε περίπτωση υπαίτιας παράβασης της υποχρέωσης προς γνωστοποίηση, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επιβάλλει στον καθένα από τους υπέχοντες τη σχετική υποχρέωση πρόστιμο ύψους τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το πέντε τοις εκατό (5%) του συνολικού κύκλου εργασιών.
25. Σύμφωνα με τη θεωρία⁷ και τη νομολογία,⁸ ο νόμος κάνοντας λόγο για υπαιτιότητα εννοεί τόσο το δόλο (ενδεχόμενο ή άμεσο), όσο και την αμέλεια. Ως εκ τούτου, παράβαση της υποχρέωσης γνωστοποίησης υπάρχει όχι μόνο, όταν ηθελημένα και εν γνώσει του το υπόχρεο σε γνωστοποίηση πρόσωπο δεν προβαίνει σε αυτήν ή θεωρεί ως ενδεχόμενη την παράβαση και την αποδέχεται. Παράβαση υπάρχει και όταν το υπόχρεο προς γνωστοποίηση πρόσωπο θεωρεί μεν ότι δεν εμπίπτει στην υποχρέωση γνωστοποίησης, αλλά εάν είχε καταβάλει την απαιτούμενη στις συναλλαγές επιμέλεια θα διέγινωσκε ότι πράγματι η συγκέντρωση υπόκειται στην υποχρέωση γνωστοποίησης.
26. Οι γνωστοποιούσες διατείνονται ότι η παράλειψη της εμπρόθεσμης γνωστοποίησης της συγκέντρωσης έγινε από αμέλεια και δεν ήταν σε καμία περίπτωση αποτέλεσμα εσκεμμένης ενέργειας με σκοπό την απόκρυψη της συναλλαγής από οποιαδήποτε αρχή ανταγωνισμού. Τούτο, μεταξύ άλλων, συνέβη επειδή οι γνωστοποιούσες επιχειρήσεις στερούνται εμπειρίας στις μεγάλες συναλλαγές συγχωνεύσεων και εξαγορών και δεν έχουν κάποιο ειδικό τμήμα που να εξειδικεύεται στις συναλλαγές αυτές. Επιπλέον, δεν ανέθεσαν σε κάποια επενδυτική τράπεζα ή κάποιον ειδικό σύμβουλο για θέματα συγχωνεύσεων και εξαγορών να τις βοηθήσουν στις διαπραγματεύσεις και την υπογραφή της συναλλαγής. Ούτε οι εξωτερικοί νομικοί σύμβουλοί τους τους υπέδειξαν την ανάγκη γνωστοποίησης της συγκέντρωσης.
27. Πέραν των ανωτέρω, τονίζεται από τις γνωστοποιούσες ότι η υπό κρίση συναλλαγή δεν εγείρει θέματα ανταγωνισμού, δεδομένου ότι η Alcotra δεν έχει καμία δραστηριότητα στην Ελλάδα ούτε και είχε κατά το χρόνο της συναλλαγής. Εξάλλου, οι γνωστοποιούσες κινήθηκαν άμεσα να παύσουν την παράβαση πολύ σύντομα μετά την αποκάλυψή της και γνωστοποίησαν τη συναλλαγή στην Επιτροπή Ανταγωνισμού.
28. Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή Ανταγωνισμού σημειώνει ότι η γνωστοποίηση υπεβλήθη από τις υπόχρεες σε γνωστοποίηση αποκτώσες επιχειρήσεις⁹ σχεδόν 2 έτη μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Επομένως, υπάρχει υπέρβαση της προθεσμίας του άρθρου 4α παρ. 1 του ν. 703/77 κατά 22 και πλέον μήνες. Εάν οι γνωστοποιούσες είχαν επιδείξει την απαιτούμενη εκ του νόμου στις συναλλαγές επιμέλεια, δεν θα είχαν υποπέσει στην εκπρόθεσμη γνωστοποίηση, η οποία δεν συνίσταται σε βραδύτητα ολίγων ημερών, που υπό ορισμένες συνθήκες θα μπορούσε να θεωρηθεί δικαιολογημένη.¹⁰ Η επίκληση από τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις της

⁷ Βλ. Κουτσούκη Δ., Έλεγχος συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, Αθήνα/Κομοτηνή, 1997, σ. 152 επ.

⁸ Βλ. π.χ. ΕΑ 451/V/2009, Ε.

⁹ Σύμφωνα με την ΕΑ 43/1996, VII.2, στις μεν περιπτώσεις των συγχωνεύσεων υποχρεούνται σε γνωστοποίηση όλες οι συγχωνευμένες επιχειρήσεις, στις δε περιπτώσεις των συμφωνιών επί τη βάσει των οποίων είτε αποκτάται κοινός έλεγχος (joint control) υφιστάμενης επιχείρησης ή επιχειρήσεων από περισσότερα του ενός πρόσωπα ή επιχειρήσεις, είτε ιδρύεται από κοινού ελεγχόμενη εταιρία, υποχρεούνται σε γνωστοποίηση της συγκέντρωσης όλες οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στη συμφωνία.

¹⁰ Πρβλ. ΕΑ 379/V/2008, IV.

έλλειψης εμπειρίας τους σε ζητήματα συγχωνεύσεων και εξαγορών, της ελλιπούς στελέχωσης του νομικού τους τμήματος και της αμέλειας των πληρεξουσίων δικηγόρων τους κατά το χρόνο πραγματοποίησης της συναλλαγής δεν δικαιολογεί την επιδειχθείσα αμέλεια δεδομένης και της διεθνούς δραστηριοποίησης των γνωστοποιουσών.¹¹

29. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, όμως, θεωρεί ότι συντρέχει εν προκειμένω η ελαφρυντική περίπτωση της αυτόβουλης γνωστοποίησης της υπό κρίση συγκέντρωσης από τις υπόχρεες σε γνωστοποίηση αποκτώσες επιχειρήσεις, χωρίς να έχει κάνει σχετική όχληση η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Επίσης, οι γνωστοποιούσες υπέδειξαν πρόθεση συμμόρφωσης προς τις επιταγές του δικαίου ανταγωνισμού με την υπογραφή, έστω και καθυστερημένα, της «Συμφωνίας περί μη Υλοποιήσεως» (Standstill Agreement), όπως αναφέρθηκε ανωτέρω.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

αποφάσισε ομόφωνα «την επιβολή προστίμου ύψους 3.000 ευρώ σε κάθε μία εκ των εταιριών Trafigura Beheer B.V. και Alcofina S.A. για εκπρόθεσμη γνωστοποίηση συγκέντρωσης κατά παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 4α του ν. 703/77».

Η απόφαση εκδόθηκε την **15^η Ιουλίου 2010**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 6 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 1890/29.12.2006).

Ο Προεδρεύων

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Δημήτριος Δανηλάτος

Ασημάκης Κομνηνός

Η Γραμματέας

Ευαγγελία Ρουμπή

---

¹¹ Βλ. Απόφαση 6759/75 της Ολλανδικής Επιτροπής Ανταγωνισμού της 18.2.2010, παρ. 36 και 37, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο λόγω μη γνωστοποίησης και πραγματοποίησης συγκέντρωσης στις εταιρίες Trafigura και Sibco.